Tapio Anssi

JOHTAVA ANALYYTIKKO JA LÄTKÄJÄTKÄ

Vakuuttavan asiantuntijuuden retorinen rakentuminen Petteri Sihvosen artikkeleissa

JOHTAVA ANALYYTIKKO JA LÄTKÄJÄTKÄ

Vakuuttavan asiantuntijuuden retorinen rakentuminen Petteri Sihvosen artikkeleissa

Tapio Anssi
Opinnäytetyö
Syksy 2010
Viestinnän koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma, journalismin suuntautumisvaihtoehto

---

Tekijä: Anssi Tapio
Opinnäytetyön nimi: Johtava Analyytikko ja Lätkäjätkä - Vakuuttavan asiantuntijuuden retorinen rakentuminen Petteri Sihvosen artikkeleissa
Työn ohjaajat: Pertti Sillanpää ja Teemu Palokangas
Työn valmistumislukukausi ja vuosi: Syksy 2010 Sivumäärä: 30

TIIVISTELMÄ

Kirjoittajalla on käytössään monia retorisia keinoja, joilla hän voi vahvistaa lähettämäänsä viestiä. Opinnäytetyössäni pureuduin toimittaja, jääkiekkoanalyytikko Petteri Sihvosen käyttämiin keinoihin. Tavoitteena oli selvittää ne nimenomaiset keinot, joilla Petteri Sihvonen loi itsestään asiantuntevan kuvan.

Tutkimusaineistona on viisi Petteri Sihvosen jääkiekkoaiheista artikkelia. Kaikki artikkelit on julkaistu Urheilulehdessä vuoden 2010 aikana. Opinnäytetyön teoriapohjana ovat Aristoteleen Aristoteles IX, Chaïm Perelmanin Retoriikan valtakunta ja siinä esiintyvä argumentaatioteoria sekä Arja Jokisen vakuuttelevan ja suostuttelevan retoriikan keinot.

Tutkimuksessani paljastui se, että Petteri Sihvonen käyttää artikkeleissaan kahta eri roolia. Toinen jääkiekkoon analyyttisesti suhtautuva asiantuntija, jolle pääosassa ovat pelin taktiset elementit ja valmentajien rooli. Toinen rooli on jääkiekkoon intohimoisesti suhtautuva ”lätkäjätkä”, joka puolustaa fanimaisella asenteella jääkiekkoa sekä tiettyjä valittuja lajin ilmiöitä ja henkilöitä.

Tutkimukseni perusteella voi päätellä, että eri rooleilla kirjoittaja voi paitsi antaa itsestään tietyn kuvan, myös saavuttaa laajemman yleisön. Eri rooleissa kirjoittaja voi puhutella eri yleisöjä, joko osayleisöjä tai universaaliyleisöjä, ja yrittää vaikuttaa yleisöönsä valitsemalla sitä kiinnostavia aiheita ja käsittelemällä aiheita tietyllä tavalla.

Asiasanat: retoriikka, retoriset keinot, argumentointi, Petteri Sihvonen, journalismi

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, option of journalism

Author: Anssi Tapio
Title of thesis: Two roles of Petteri Sihvonen – how does Petteri Sihvonen build his role as a convincing authority
Supervisors: Pertti Sillanpää ja Teemu Palokangas
Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2010
Number of pages: 30

ABSTRACT

A writer has several rhetoric methods to use when he wants to strengthen the message he sends. In my thesis I took a look at hockey journalist Petteri Sihvonen´s methods. The goal was to find out the methods he uses when he wants to appear well-informed.

The research material contains five hockey articles written by Petteri Sihvonen. Articles were published in Urheilulehti during 2010. My basic theory contains Aristotle IX by Aristotle, Chaïm Perelmans argumentation theory and the persuasive rhetoric methods by Arja Jokinen.

My research shows that Petteri Sihvonen has two different roles in his articles. One role is an expert who takes an analytical view on ice hockey. He values the tactical elements of ice hockey and the role of coaches. The other role is a passionate hockey fanatic, who defends hockey and certain phenomena and persons he appreciates.

Based on my research, it is valid to draw a conclusion that writers can create certain images of themselves and reach a wider audience using different roles. In those roles the writer can address a universal or specific audience by selecting subjects and rhetoric methods according to the audience he speaks to.

Keywords: rhetoric, rhetoric methods, argumentation, Petteri Sihvonen, journalism

Sisältö

1 JOHDANTO 6

2 ARGUMENTOINNILLA PYRITÄÄN VAIKUTTAMAAN YLEISÖÖN 8

3 KOLME NÄKÖKULMAA PETTERI SIHVOSEEN 12

3.1 Lätkäjätkän ja johtavan asiantuntijan roolit – kuin Jekyll ja Hyde 12

3.1.1 Johtava-Sihvoselle jääkiekko on taktinen peli 13

3.1.2 Lätkäjätkä-Sihvonen kikkailee kielellä ja yksinkertaistaa 17

3.2. Petteri Sihvonen – valmentaja 21

3.3. Petteri Sihvonen – suomalaisen jääkiekon totuuden torvi 24

4 YHTEENVETOA JA POHDINTAA 28

LÄHTEET 30

LIITE 31

1 JOHDANTO

> - - On välttämätöntä, ettei kiinnitetä huomiota vain puheen todistettavuuteen ja vakuuttavuuteen, vaan myös siihen, että puhuja antaa itsestään tietyn kuvan - - että puhuja näyttää tietynlaiselta. (Aristoteles 2000, 60.)

Edellisen lainauksen vuoksi innostuin pohtimaan, onko toimittajan mahdollista luoda itselleen tietynlainen kuva lukijoidensa silmissä, esimerkiksi kuva erityisen asiantuntevasta toimittajasta tai jopa maailman johtavasta analyytikosta. Entä miten lukijat saa paremmin vakuutetuksi kirjoittajan oman kannan oikeellisuudesta?

Opinnäytetyöni aihe on vakuuttavan asiantuntijuuden retorinen rakentuminen Petteri Sihvosen jääkiekkoaiheisissa artikkeleissa. Tutkimuksissani panostan erityisesti argumentointiin, sillä tehokas argumentaatio on toimittajille oivallinen työkalu eikä sitä ole nähdäkseni kovin paljoa tutkittu.

Valitsin tutkittavakseni toimittaja, jääkiekkoanalyytikko Petteri Sihvosen. Suomessa urheilujournalismilla on jopa ylikorostunut asema mediassa, mutta sitä on silti tutkittu melko vähän. Urheilujournalismi saa sen yhteiskunnalliseen merkittävyyteen suhteutettuna ylettömästi palstatilaa ja urheilu on eräs maamme suosituimmista viihdemuodoista, ellei jopa suosituin. Suomalaisessa urheilussa jääkiekko on ylivoimaisesti suurin ja seuratuin laji ja se kerää suurimmat katsojamäärät ja sponsoritulot, joten oli loogista valita jääkiekosta kirjoittava toimittaja. Suomen jääkiekkopiireissä kiistellyin ja värikkäin urheilutoimittaja on Petteri Sihvonen, joten päädyin valitsemaan tutkimuskohteeksi hänet.

Erityisen mielenkiintoinen tutkittava Sihvosen on siksi, että hän on nostanut vuosien varrella itse itsensä Suomen johtavaksi jääkiekkoanalyytikoksi ja jopa kutsuu itseään johtavaksi analyytikoksi. Toisaalta Petteri Sihvonen pitää itseään

osittain lukijoidensa kaltaisena jääkiekon ystävänä, laji-ihmisenä. Sekoitus on kiehtova ja uskoakseni hedelmällinen tutkimukselle.

Opinnäytetyössäni tutkin keinoja, joilla Sihvonen ylläpitää asiantuntija-asemaansa ja selvittämään Sihvosen argumentointia ja sitä, miten Sihvonen vaikuttaa lukijoihinsa. Teoriaosuus pohjautuu pitkälti Aristoteleen oppeihin sekä Chaïm Perelmanin argumentaatioteoriaan ja Arja Jokisen vakuuttamisen keinoihin. Tutkittavana aineistona on viisi Petteri Sihvosen vuonna 2010 kirjoittamaa artikkelia.

Opinnäytetyöni produktio-osuudessa kirjoitin 14 artikkelin sarjan jääkiekon SM-liigakauden 2010–2011 joukkueista. Kausiennakko on hyvin perinteinen urheilujournalismin muoto, ja valtaosalla medioista on eri lajien sarjakausien alla oma kausiennakko. Kausiennakossa pääsin kokeilemaan asiantuntija-aseman luomista käytännössä ja harjoittelemaan vakuuttavan sekä asiantuntevan jääkiekkotekstin kirjoittamista.

2 ARGUMENTOINNILLA PYRITÄÄN VAIKUTTAMAAN YLEISÖÖN

Käsittelen opinnäytetyössäni vaikuttavan asiantuntijuuden retorista rakentumista jääkiekkoanalyytikko Petteri Sihvosen teksteissä. Antiikin ajoista asti retoriikka on mielletty hyvän puhumisen taidoksi. Aristoteles (2000, 5) liitti retoriikan vakuuttavaan puhumiseen, eli toisin sanoen katsojan, kuulijan tai lukijan vakuuttamiseen argumentoijan väitteen oikeellisuudesta.

Retoriikka voidaan käsittää esimerkiksi Mikko Koistisen mukaan (2003, 41) tehokkaimmaksi mahdolliseksi argumentaatioksi. Argumentoinnin tarkoitus puolestaan on Palosen ja Summan mukaan (1996, 10) muuttaa tai vahvistaa yleisön käsityksiä. Kun tähän lisätään se, että tutkittava Petteri Sihvonen pitää itseään alansa johtavana suunnannäyttäjänä ja mielipidevaikuttajana Suomessa ja jopa maailmalla, päätin keskittyä tutkimuksessani suurelta osin Sihvosen argumentaation selvittämiseen.

Palonen ja Summa (1996, 10) löytävät retoriikassa kolme päätasoa, jotka määrittyvät sen mukaan, mihin kielenkäytön osaan kiinnitetään eniten huomiota. Tasot ovat puheiden ja esitysten retoriikka, argumentoinnin retoriikka ja trooppien sekä kielikuvien retoriikka.

Retoriikan tutkijoista tärkeimpiä on Chaïm Perelman, joka käsittelee argumentaatiota teoksessaan Retoriikan valtakunta (2007). Hänen argumentaatioteoriaansa nojaan tutkimuksessani vahvasti. Perelmanin mukaan yleisöllä on tärkeä osa argumentaatiossa. Yleisön on hyväksyttävä argumentoijan päättelyn oletukset, samoin kuin oletuksista vedettävät johtopäätökset. (2007, 28.) Hilkka Summan mukaan (1996, 70 – 71) tämä tarkoittaa sitä, että vakuuttavuus ei synny itsessään argumentoinnin loogisuudesta, vaan yleisön tulkinnasta esimerkiksi syy-seuraussuhteiden uskottavuudesta. Argumentoinnilla pyritään suostuttelemaan yleisö argumentoijan kannalle tai pyritään yhteisymmärrykseen

argumentoijan ja yleisön välillä. Argumentoijan tulee ymmärtää yleisöä ja olla sen kanssa ”samassa veneessä”.

Summa erottelee (1996, 69) Perelmanin argumentaatioteoriasta argumentoinnin lähtökohdat ja argumentoinnin tekniikat. Argumentoinnin lähtökohta on yhteisymmärrys siitä, mihin argumentoija voi vedota. Näen tämän siten, että argumentoija ei voi esimerkiksi vedota seikkaan X mikäli yleisö ei sitä hyväksy. Argumentoinnin tekniikat puolestaan ovat Summan mukaan kielen resursseja, esimerkiksi rinnastukset ja metaforat (1996, 69).

Petteri Sihvosen kohdalla näkisin argumentoijan ja yleisön yhteisymmärryksen syntyvän suurimmaksi osaksi Sihvosen auktoriteettiasemasta. Hän asettaa usein, tiedostaen tai ei, itsensä lukijoiden yläpuolelle korostamalla historiaansa jääkiekon parissa. Korostamalla olleensa valmentaja hänestä tulee arrogantti asiantuntija, mikä kuitenkin toimii hänen pyrkiessään saamaan asiantuntija-aseman.

Toisaalta Sihvonen asettaa välillä itsensä yleisön joukkoon luomalla oman erityisyleisön, jääkiekkoa rakastavat ”lätkäjätkät”. Lätkäjätkä on Sihvosen itsensä lanseeraama termi, joka tarkoittaa lajin parissa intohimoisesti toimivia ihmisiä. Asettamalla itsensä tämän erityisyleisön jäseneksi hän pystyy vetoamaan sen erityisiin odotuksiin ja intresseihin. (Summa 1996, 67.)

Perelman jakaa yleisön universaaliin ja erityisyleisöön (2007, 23- 28) Summan mukaan (2007, 67) yleisöllä Perelman tarkoittaa yksinkertaisesti sitä joukkoa johon halutaan vaikuttaa ja johon argumentointi tulee suhteuttaa ja johon vaikutetaan eri tavoilla. Universaaliyleisö pyritään *vakuuttamaan* yleispätevillä perusteilla, kun taas erityisyleisöä pyritään *suostuttelemaan* vaikkapa yleisön erityisintresseillä.

Universaaliyleisö tarkoittaa nähdäkseni argumentaation muuttumista niin sanotusti rautalangasta vääntämiseksi, jotta kaikki argumentaatiota seuraavat varmasti ymmärtävät asian. Mikko Koistinen (2003, 47) vertaa universaaliyleisöä

journalismissa Pihtiputaan mummon käsitteeseen, joka tarkoittaa jutun kirjoittamista siten, että jokainen lukija varmasti ymmärtää mistä siinä on kyse. Koistisenkin mukaan vaarana on tällöin sisällön vesittäminen liialla selittämisellä. Summan mukaan (1996, 67) Perelmanin universaaliyleisö on eräs tapa erottaa järkeen vetoava argumentointi tunteisiin vetoavasta retoriikasta.

Erityis- tai osayleisön puolestaan käsitän spesifinä ihmisryhmänä, joka todennäköisesti ymmärtää aiheesta enemmän. Heidän suostuttelussaan voidaan käyttää aiheeseen liittyvää terminologiaa ja perustelut voivat mennä osayleisöön verrattuna syvemmälle. Esimerkiksi Petteri Sihvosen teksteissä erityisyleisö on korostetun suuressa roolissa. Ensinnäkin hänen teksteistään saa eniten irti, jos lukija on itse kiinnostunut jääkiekosta. Tekstit sisältävät yleensä paljon peliin liittyviä termejä, kuten viivelähdöt tai vaikkapa kolmella kaistalla hyökkääminen, ja ne käsittelevät aiheita, joita aiheeseen perehtymätön ei välttämättä ymmärrä. Osassa Sihvosen tekstejä vaaditaan jopa Sihvosen aiempien tekstien tuntemista, sillä hän on luonut artikkeleissaan omia termejä ja määritelmiä pelin ilmiöille. Näitä hän ei aina selitä auki lukijalle, vaan olettaa edellisten tekstien olevan tuttuja.

Myös Jokinen (2002, 128) nostaa esiin puhuja-yleisösuhteen. Jokisen mukaan puhe pyrkii sitouttamaan tietyn yleisön johonkin argumenttiin. Jokinen myös väittää, että puhe aina suunnattu jollekin. Jokinen jaottelee lisäksi erilaisia retorisia keinoja, joilla tehostaa argumentointinsa vaikuttavuutta. Hän jakoi nuo retoriset keinot kahteen osaan. Toisessa keskitytään *väitteen esittäjään* ja toisessa *esitettyyn argumenttiin*. Väitteen esittäjän on helpompi saada argumenttinsa läpi, jos hän herättää yleisössään luottamusta. Toisaalta voi myös panostaa ajamansa asian retoriseen vahvistamiseen yleisön silmissä. Jokisen listaamia retorisia keinoja vakuuttamisen lisäämiseksi ovat muun muassa etäännyttäminen omista intresseistä, jota voisi kuvailla esimerkiksi argumentoijan pyyteettömyydeksi. Sen lisäksi argumentoija voi oikeuttaa argumenttinsa puhujakategorioiden kautta, mikä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että professorin antamalla lausunnolla on automaattisesti varsin korkea arvo. Liittoutumisasteen säätely puolestaan ilmaisee sen, esittääkö argumentoija väitteen ”omissa nimissään”. Nar-

ratiiveilla vaikuttaminen on tapahtumakulkujen luomista vaikutelman antamiseksi. Jokisen mukaan myös rinnastusten, ääri-ilmaisujen ja kontrastien käyttäminen voi toimia vakuuttamisen keinona (2002, 128).

Perelman erottaa teoksessaan luonnollisen todistamisen ja argumentaation. Loogisissa päättelyissä kaikki perustuu aksioomille, eli ilmiselvästi paikkansapitäville oletuksille. Perelmanin (2007, 10 – 11) mukaan argumentaatiossa pitää huomioida myös tulkinnallisuus. Summa (1996, 63) ymmärtää tämän siten, että yhteisymmärrys arvoista syntyy argumentoinnin kautta ja että väitteiden uskottavuutta lisätään tai vähennetään argumentoimalla. Yleisön rooli korostuu jälleen: yleisön on hyväksyttävä argumentointi. Tällöin universaaliyleisön, eli käytännössä kaikkien, hyväksymät päätelmät saavat faktan arvon.

Hilkka Summan mukaan (1996, 74-75) retoriikan tutkija Stephen Toulmin puolestaan näkee argumentaation pelkästään päättelynä. Tällöin suostutteluelementti ei ole mukana. Toulminin muodollisesti pätevä jos P, niin P –päättelytyyli sopii myös hyvin Petteri Sihvosen teksteihin. Sihvosen argumentointi on usein hyvin suoraviivaista. Hän vetää selkeitä syy-yhteyksiä tyytymättä selittelemään niitä kovinkaan tarkasti lukijoilleen. Tällöin Perelmanin yleisö jää kuviosta pois, kun Sihvosen ei juuri yritä suostutella lukijoitaan.

Toinen retoriikan tutkija Kenneth Burke puolestaan korosti Summan mukaan (1996, 60) retoriikan salakavaluutta. Burken mukaan kielenkäytöllä ja sanavalinnoilla vääristellään todellisuutta. Tätä yritystä selkeyttää monimutkaisuutta Burke kutsui termistisiksi ilmaisuiksi ja mielikuviksi asioista.

3 KOLME NÄKÖKULMAA PETTERI SIHVOSEEN

Tutkimusmateriaalina on viisi Petteri Sihvosen Urheilulehteen vuoden 2010 aikana kirjoittamaa artikkelia. Artikkelit ovat Vuosikymmenen kyseenalaiset kasvot (Sihvonen a), Punakaarti (Sihvonen b), Näin kaatuu mestari (Sihvonen c), Kuohittujen miesten kevät (Sihvonen d) ja Käärme lumepuutarhassa (Sihvonen e). Artikkelit ovat aineistoani ja viittaan niihin tutkielmassani. Suorat lainaukset Petteri Sihvosen teksteistä ovat tutkielmassani kursivoitu niiden erottamiseksi muusta tekstistä.

Analysoin Sihvosen artikkeleita kolmesta eri näkökulmasta. Ne ovat Johtavan asiantuntijan[1] ja lätkäjätkän roolit, Sihvonen valmentajana ja Sihvonen jääkiekkoilun puolustajana. Ensimmäisestä näkökulmasta tarkastelen Sihvosen käyttämien kahden roolin, asiantuntevan analyytikon ja intohimoisen jääkiekon ystävän, eriäväisyyksiä teksteissä sekä niitä keinoja, joita hän kummassakin roolissaan käyttää kohdeyleisöönsä vaikuttamiseksi. Kahdessa jälkimmäisessä kappaleessa pureudun tarkemmin teemoihin, joita Sihvonen eri rooleissaan käsittelee ja siihen, mihin hän pyrkii rooleillaan vaikuttamaan.

3.1 Lätkäjätkän ja johtavan asiantuntijan roolit – kuin Jekyll ja Hyde

Petteri Sihvosella on toimittajana kaksi roolia. Sihvonen on nostanut itsensä maan johtavaksi jääkiekkoanalyytikoksi. Hän jopa käyttää nimitystä *Johtava* itsestään joissakin artikkeleissaan. Toisaalta hän myös korostaa olevansa lajiihminen, joka rakastaa jääkiekkoa samalla tavalla kuin katsojat katsomossa. Tästä roolistaan hän käyttää termiä *lätkäjätkä*.

[1] Petteri Sihvonen viittaa itseensä termillä Johtava asiantuntija.

Sihvosen kohdalle sopii erityisen hyvin Jokisen (2002, 135) esiin nostama puhujakategorialla oikeuttaminen. Jokisen mukaan ”yksi ja sama puhuja voi kategorisoida itseään useilla vaihtoehtoisilla tavoilla. Hän voi puhua vaikkapa opiskelijana, äitinä, kunnanvaltuutettuna, kissan omistajana tai suomalaisena.” (Jokinen 2002, 135) Petteri Sihvonen kategorisoi siis itsensä johtavaksi analyytikoksi sekä jääkiekkoilun puolestapuhujaksi.

Sihvosen mielenkiintoista kahtiajakoa voidaan soveltaa myös Perelmanin argumentaatioteorian yleisöosuuteen. Universaaliyleisö, ”Pihtiputaan mummo”, tai miksi sitä ikinä haluaakin kutsua, tarvitsee helpommin ymmärrettäviä ja omaksuttavia vaikuttamisen keinoja, kuten yksinkertaisempaa kieltä ja selkeämpää argumentointia. Tulen vastedes kutsumaan tätä osuutta Lätkäjätkä-Sihvoseksi. Osayleisöä toimittaja pystyy haastamaan aivan eri tavalla. Sihvosen kohdalla tämä tarkoittaa pelin pilkkomista pieniin osiin ja pikkutarkkaa peliteoreettista ja -taktista keskustelua. Toisaalta osayleisön kanssa argumentointi voi olla suoraviivaisempaa, sillä yleisö pysyy kärryillä, vaikka kaikkia asioita ei selitetä perustasolla auki. Sihvonen kävi asiasta aikoinaan myös dialogia yleisönsä kanssa jääkiekkoaiheisella Jatkoaika.com-verkkosivustolla (Jatkoaika.com, haettu 1.9.2010). Tämä osuus kulkee tutkielmassani vastedes nimellä Johtava-Sihvonen.

3.1.1 Johtava-Sihvoselle jääkiekko on taktinen peli

Ensimmäistä kahdesta Petteri Sihvosen roolista nimitän tutkielmassani Johtava-Sihvoseksi. Tässä roolissa korostuu hänen tietämyksensä jääkiekon taktisista ominaisuuksista sekä itse luotu asema ”Johtavana analyytikkona”.

Johtava-Sihvosen osayleisön kanssa käymä peliteoreettinen keskustelu näkyy parhaiten artikkelissa Näin kaatuu mestari (Sihvonen d), jossa Sihvonen analysoi silloisen hallitsevan Suomen mestarin Jypin peliä.

> JYP dominoi ja horjuu – jos ylipäätään horjuu – paradoksaalisesti saman ulottuvuuden eli pelikirjan ja -suunnitelman tiimoilta. - - Etenkin kotikaukalossa JYPin kolmioprässiin perustuva itseohjautuva viisikkopaine on valtava.
>
> Harvoin Jyp saa tuhotuksi ensimmäisen tai edes toisen syötön vastustajan syöttöketjusta. Useimmiten syöttöketjuja terrorisoiva kolmiprässi osuu vastustajan kolmanteen syöttöön. Ja tällöin kyse on siitä, että kiekkokontrolliin pyrkineen viisikon ”neljännet tai ”viidennet” pelaajat - - (Sihvonen c, 14 – 15.)

Edellisissä lainauksessa tiivistyvät hyvin Johtava-Sihvosen jopa tieteelliseksi yltyvä kielenkäyttö sekä uppoutuminen lajin taktisiin saloihin. Esimerkiksi sana *paradoksaalinen* ei ole kovin yleinen jokapäiväisessä kielessä, vaan se on Sihvosen käyttämää tieteellistä kieltä. Sana *pelikirja* puolestaan on Sihvosen vakiosanastoa, jonka hän on luonut jääkiekon taktisesta puolesta puhuttaessa. *Kolmioprässi*, *syöttöketjut*, *kiekkokontrolli* ja *viisikkopaine* puolestaan ovat muita lajin taktisia elementtejä kuvaavia sanoja. Sihvonen olettaa siis ainakin osan lukijakunnastaan ymmärtävän kirjoituksiaan ja pysyvän kärryillä melko vaikeista termeistä ja syvälle lajiin uppoutumisesta huolimatta.

Sihvonen puhuu artikkelissa myös esimerkiksi *takakarvauksesta*, *kiekkokontrollijoukkueista*, *pystysuunnan jääkiekosta*, *universaaleista pallopelitotuuksista* ja *paineistavasta alivoimaneliöstä*, joiden merkitys ei välttämättä aukene jokaiselle lukijalle (universaaliyleisölle), vaan niiden ymmärtäminen vaatii tutustumista Sihvosen aiempaan tuotantoon. Kuten Summa (1996, 68) pohtiikin, universaaliyleisöä pyritään vakuuttamaan yleispätevästi, kun taas erityisyleisö vaatii eri keinoja. Johtava-Sihvosen erityisyleisö on voinut seurata Sihvosen jo muutaman vuoden ajan käymää pelitapakeskustelua, jolloin esimerkiksi termistö on jo tullut tutuksi.

Johtava-Sihvosen itselleen asettama asiantuntija-asema mahdollistaa melko suoraviivaisen argumentoinnin. Perelmaninkin mainitsemat (2007, 93–94) peräkkäisyyssiteet eli argumentaatio, jossa käytetään syy-seuraussuhteita, toistuvat Sihvosen teksteissä melko usein. Otan esimerkeiksi artikkelin Kuohittujen miesten kevät ja jo aiemmin käsittelemäni Näin kaatuu mestari -artikkelin.

Ensin mainittu (Sihvonen d) käsittelee Suomen jääkiekkomaajoukkueen päävalmentaja Jukka Jalosen kokemaa luottamuspulaa. Johtava-Sihvonen näkee pääsyyllisenä Suomen Jääkiekkoliiton puheenjohtaja Kalervo Kummolan, joka on Johtava-Sihvosen mukaan vähentänyt päävalmentajan arvovaltaa teoillaan. Johtava-Sihvonen käyttää jopa termiä *kastroi Jalosen*. Johtava-Sihvonen myös syyttää Kummolaa suoraan.

> Suomalaisen jääkiekkoilun pinta kiiltää MM-kisojen aattona, mutta pinnan alla kytee voimakas kriisi. Sen kriisin isä on Suomen Jääkiekkoliiton puheenjohtaja Kalervo Kummola. (Sihvonen d, 12.)

Tämän seurauksena Johtava-Sihvonen vetää seuraavat johtopäätökset: puheenjohtajan toimien vuoksi päävalmentajan, ja valmentajien yleensäkin, asema on heikentynyt. Sen vuoksi pelaajien arvostus valmentajia kohtaan laskee, maajoukkueen pelisuoritukset heikkenevät, suomalaisen jääkiekkoilun taso heikkenee ja laji lopulta tuhoutuu Suomessa.

Johtava-Sihvonen löytää suoraviivaisella argumentoinnillaan tähän kuitenkin myös pelastuksen, Kummolan erottamisen. Johtava-Sihvonen artikkelin mukaan valmentajia aliarvoivan Kummolan on erottava, jotta jääkiekon puhemieheksi saadaan kyvykkäämpi henkilö, ja valmentajat voivat saavat ansaitsemansa tuen ja suomalainen jääkiekko elpyy. Jälleen selvät syy-seuraussuhteet piirtävää argumentointia.

Artikkelissa Näin kaatuu mestari (Sihvonen 2010c) Johtava-Sihvonen pääsee käsittelemään suosikkiaihettaan, itse lanseeraamaansa termiä *pelikirja*. Pelikirja-termi tarkoittaa käytännössä joukkueen pelitapaa. Pelikirjan Johtava-

Sihvonen pystyy tarvittaessa pilkkomaan hyvin pieniin osiin. Näin kaatuu mestari -artkkelissa Johtava-Sihvonen nostaa esiin tavat, joilla vastustajat voivat pärjätä hallitsevalle Suomen mestarille Jypille. Artikkelissa on *ilmaus kaatamisen kaava*, joka viittaa matematiikkaan. Näen Johtava-Sihvosen todistelun jopa matemaattisena, mikä ilmenee esimerkiksi *kaava*-sanasta. Summan esille nostama Toulminin jos P, niin P –argumentointi (Summa 1996, 74) sopii tähän täydellisesti. Johtava-Sihvosen artikkelin mukaan *kiekonhallintaan perustuva pelityyli*, *kotiedun ryöstäminen*, *joukkueen organisointi*, *pelirohkeus* ja *jyväskyläläisten pienten aukkojen hyödyntäminen* voivat johtaa voittoon.

Perelmanin mukaan yleisön tulee olla samaa mieltä argumentaation asianmukaisuudesta ja todennäköisyydestä, jotta argumentaatio toimisi (Perelman 2007, 94). Näen Sihvosen suoranaisesti ohittavan tämän kohdan: hän on Johtava-Sihvosena aina oikeassa, ellei joku suoranaisesti todista hänen mielipidettään vääräksi. Tällöin hän voi aiempiin kirjoituksiinsa ja asiantuntijuuteensa vedoten argumentoida hyvin suoraviivaisesti.

Johtava-Sihvonen pystyy myös olettamaan erityisyleisönsä seuraavan hänen aikaisempia tuotoksiaan. Tämän voi päätellä siitä, että samat teemat toistuvat eri artikkeleissa. Esimerkiksi artikkeleissa Punakaarti (Sihvonen b) ja Kuohittujen miesten kevät (Sihvonen d) käsitellään molemmissa jääkiekkoliiton puheenjohtaja Kalervo Kummolaa sekä hänen suhdettaan maajoukkueen valmentajiin ja pelaajiin. Myös suomalaisen jääkiekon huono tila on molemmissa teemana. Ensimmäisen jutun mukaan

> - - jääkiekkoilumme asiat ovat melko paljon huonommin kuin mitä nyt saavutetusta tuloksesta voi päätellä. (Sihvonen b, 71.)

Jälkimmäisessä jutussa tilanne onkin jo *suopalon lailla kytevä kriisi*. Ensimmäisen jutun mukaan valmentajia kohdellaan huonosti, eli *Kummolalle valmentajat ovat välttämätön paha*, jälkimmäisessä jutussa Sihvonen vaatii, että valmentajat *lyöttäytyisivät yhteen ja laatisivat Kummolan vastaisen julkilausuman*. Ensimmäisessä jutussa

> Kummolan kaksi oikeaa päämussukkaa istui Vancouverissa suojatyöpaikkaistuimilla lehtoparvella - - Jari Kurri ja Timo Jutila. (Sihvonen b, 72-73.)

Seuraavassa artikkelissa kyseinen duo onkin jo *kitiseviä hiiriä*. On huomattavissa,, että Sihvonen rakentaa mielipiteitään pitkäjänteisesti ja kärjistäen. Tämä on kuin suoraan Jokelan (2002, 144) narratiiveilla vaikuttamista. Sihvonen luo sijoittaa tapahtumia ja asioita osaksi tapahtumakulkua ja luo siten totuudenmukaisen vaikutelman.

3.1.2 Lätkäjätkä-Sihvonen kikkailee kielellä ja yksinkertaistaa

Petteri Sihvosen toisen roolin, Lätkäjätkä-Sihvosen, tavoittelema yleisö ovat kaikki lajista kiinnostuneet. Maanitellessaan universaaliyleisön lukijoita Sihvonen ei pureudu pelin taktisiin puoliin kovin paljoa. Ilmaisu on kärjistettyä, mustavalkoista ja kielellisesti rikasta, toisin sanoen hän käyttää Jokisen (2002, 153) rinnastusten, ääri-ilmaisujen ja kontrastien käyttäminen voi toimia vakuuttamisen keinona.

Parhaiten Lätkäjätkä-Sihvosen retoriikka näkyy kielellisissä valinnoissa, joissa hän käyttää aiemmin mainitsemaani Burken salakavalaa retoriikkaa sekä Summan esiin nostamia kielen resursseja. Artikkeleissa Kuohittujen miesten kevät (Sihvonen 2010d) ja Punakaarti (Sihvonen 2010b) ja Käärme lumepuutarhassa (Sihvonen 2010e) ilmenee parhaiten Sihvosen dramaattinen kielenkäyttö. Katson dramaattisen kielenkäytön olevan yksi niistä keinoista, joilla Lätkäjätkä-Sihvonen herättää universaaliyleisön mielenkiintoa.

Jo kolmen edellä mainitun artikkelin otsikot sisältävät värikkäitä kulttuurillisia viittauksia ja ovat siten helposti lähestyttävissä. Ne myös antavat jo paljon informaatiota jutun sisällöstä. Kuohittujen miesten kevät viittaa keväällä pelattaviin MM-kisoihin, joissa jutun perusteella joukkue on *kuohittu* eli tehty testosternittomiksi epämiehiksi jääkiekkoliiton toimesta. Punakaarti-artikkelin otsikko puolestaan viittaa jutussa käsiteltävään maajoukkueen sisäiseen sisällissotaan, jossa osa pelaajista on hylännyt päävalmentajan.

Käärme lumepuutarhassa taas on raamatullinen vertaus käärmeeseen, jonka vuoksi Aatami ja Eeva joutuivat pois paratiisista. Jutun *käärme* on jääkiekkoseura Jokerien silloinen tuore toimitusjohtaja, joka nautti jääkiekkopiireissä suurta arvostusta, mutta joka Lätkäjätkä-Sihvosen mukaan ei ollut maineensa arvoinen. Lätkäjätkä-Sihvonen viittasi uuden toimitusjohtajan saattavan ajaa Jokerit turmioon. Sana *lumepuutarhakin* on kielellistä peliä. *Lume*-sana viittaa siihen, että joukkueessa ei muutenkaan ole kaikki täysin hyvin, vaikka niin voisi luulla paratiisin puutarhassa olevan.

Itse artikkeleissa sama värikäs kielenkäyttö jatkuu. Kuohittujen miesten kevät -artikkelin Lätkäjätkä-Sihvonen aloittaa suoranaisella jääkiekon MM-kisojen hehkutuksella:

> Lauantaina jäälle luistelee ensimmäisen kerran sinivalkoinen leijonalauma, Suomi. Kansallinen kevätrituaali, jääkiekon MM-kisat, on valmis alkamaan. (Sihvonen d, 14.)

Hehkutus vertaa Suomen jääkiekkomaajoukkueen ensimmäistä peliä uskonnolliseen rituaaliin ja mainitsee myös varmasti jokaiselle tutut Suomen joukkueen tunnukset, sinivalkoisen peliasun ja leijonavaakunan. Kuka tahansa suomalainen (eli käytännössä universaaliyleisö) ymmärtää kyseisen virkkeen sisällön ja pääsee siten juttuun sisälle. Alun jälkeen Lätkäjätkä-Sihvonen dramatisoi tilannetta ja hänen retoriikassaan kaikki käsiteltävät henkilöt on vahvasti roolitettu ja tilanne on dramatisoitu kuin näytelmässä. Jokisen (2002 144) mukaan kyseessä on narratiivin hyödyntäminen vakuuttavuuden luomiseksi yleisön edessä.

Kuohittujen miesten kevät -artikkelissa Lätkäjätkä-Sihvosen mukaan Suomen maajoukkueen ongelmat ovat *suopalon tavoin kytevä kriisi*, valmentajien aliarvostus on *tyhmä ja umpimielinen ristiretki* tai valmentajien *kastrointi*, jopa *valmentajavihaa*. Tilanteen pääsyyllinen, jääkiekkoliiton puheenjohtaja, on *pelaajien saunakaveri ja fani, suomalaisen jääkiekkoilun suuri yksinvaltias* sekä *jyrähtelyjen ja möläyttelyjen kuningas*. Kuninkaan apuna on vähättelevästi *poikia* ja päävalmentaja vain *näytelmän* uhri. Loppujen lopuksi puheenjohtaja ei ole *päävalmentajan selkänoja*, joka hänen tulisi olla, vaan *vain pelaajia fanittava ja halaileva vanhus, josta aika on ajanut armotta ohitse*.

Punakaarti-artikkelissa käsitellään pitkälti samoja teemoja. Uhkakuvana on Suomen jääkiekkomaajoukkueen menestyksen loppuminen, eli Lätkäjätkä-Sihvosen sanoin *kultainen sukupolvi tuhoutui viimeisen auringonlaskun aattona*. Artikkelissa käsitellään joukkueen pelaajia, kuten *kapteenien kapteeni* Saku Koivua, joka *petti valmentajan* ja jonka *titteli voidaan repiä hänen rinnastaan pois*. Koivun kaltaiset valmentajaa kunnioittamattomat pelaajat ovat Sihvosen mukaan *kukkahattupelaajia* ja *mussukoita*. Päävihollinen on sama kuin Kuohittujen miesten kevät -artikkelissa, *Rautakansleri*, joka suosii valmentajina *helppoheikkejä* ja pelaajista hänen *fanikorttipakkaansa* sopivat NHL-pelaajat muiden joutuessa *mustalle listalle*.

Käärme lumepuutarhassa käsittelee eri teemaa kuin kaksi aiempaa. Silti Lätkäjätkä-Sihvonen ei luovu universaaliyleisöön uppoavasta dramaattisesta tyylistään. Artikkeli käsittelee jääkiekkoseura Jokerien toimitusjohtajaksi valittua Jarmo Kekäläistä, jonka valinnan tultua julki *jopa jääkiekkoilun jumalat huokailivat*. Sihvosen mukaan tämä *sateentekijä* on kuitenkin vain *kukkopoika* ja *pyrkyri*, jonka ammattitaito ei riitä. Kekäläisen tultua päävalmentaja joutunee *pyövelin kirveen* alle, sillä Kekäläisen tyylillä *kaveripohjaltahan näissä hommissa mennään, ammattimaisuudesta viis*. Sihvonen on myös huolissaan Suomen suurimman jääkiekkojoukkueen vaikutuksesta muuhun jääkiekkoon. *Me intohimoiset suomalaiset lätkäjätkät toivomme Kekäläisen onnistuvan*, vaikka tämä on *toisella silmällä eri tehtäviin tähyilevä*, hänen otteensa työhön *muistuttaa liikaa*

niitä taviksille tarkoitettuja manageripelejä eikä tämä välttämättä ole *aidosti suomalaisen ja helsinkiläisen jääkiekkoilun asialla*. Lätkäjätkä-Sihvonen muistuttaa sanavalinnoillaan pitkin juttua olevansa itse ammattilainen, mutta myös jääkiekkoilun ystävä. Vaikka hän ei *arvosta taviksille tarkoitettuja pelejä*, on hän silti ”*intohimoinen suomalainen lätkäjätkä*.

Lätkäjätkä-Sihvonen käyttää myös vastakkainasettelua ja mustavalkoisuutta artikkeleidensa ongelmien yksinkertaistamiseksi. Sekin on nähdäkseni salakavala retorinen keino. Seuraavaksi esittelen kohtia, joissa Lätkäjätkä-Sihvonen käyttää näitä keinoja.

Artikkelissa Punakaarti Sihvonen käsittelee Suomen jääkiekkomaajoukkueen hajaantumista olympialaisten aikana. Lätkäjätkä-Sihvonen kärjistää tilanteen jakamalla joukkueen jo ingressissä kahteen leiriin.

> Leijonat jakautuvat Vancouverissa Kalervo Kummolan saunakavereihin ja joukkuepelaajiin. Saku Koivu valitsi ensimmäisen junan. Ville Peltonen jälkimmäisen. (Sihvonen d, 71.)

Sama kahden leirin retoriikka jatkuu pitkin artikkelia. Sihvonen löytää joukkueesta *Pohjois-Amerikassa pelaavia* ja *Euroopassa pelaavia*, *mussukoita* ja *ammattilaisia*, *status-pelaajia* ja *Leijonasydämisiä* sekä *pelitapaa ymmärtämättömiä* ja *taktisesti älykkäitä pelaajia*. Molemmille leireille Sihvonen jakaa myös johtajan, Pohjois-Amerikassa pelaavat pelitapaa ymmärtämättömät *mussukat* ovat jääkiekkoliiton puheenjohtajan leirissä ja Euroopassa pelaavat taktisesti älykkäät *ammattilaiset* päävalmentajan puolella. Tällä näppärällä jaolla Lätkäjätkä-Sihvonen yksinkertaistaa tilanteen lukijoille ja myös paljastaa oman kantansa. Perinteisesti varsin miehisessä lajissa esimerkiksi *mussukaksi* kutsuminen on tulkittava negatiiviseksi nimitykseksi, toisin kuin melko universaalisti positiivinen termi *ammattilainen*. Voi siis olettaa, että Sihvonen itse arvottaa ammattimaisesti toimivat mussukoiden edelle.

Lätkäjätkä-Sihvonen pystyy kielellisellä kikkailulla yksinkertaistamaan myös lempilapsensa, pelikirja-termin. Näin kaatuu mestari -artikkelissa (Sihvonen c) Johtava-Sihvonen kävi läpi pelin taktisia ulottuvuuksia varsin yksityiskohtaisesti. Lätkäjätkä-Sihvonen sen sijaan palvelee universaaliyleisöään yksinkertaisemmalla kielellä. Artikkelin eräässä nostossa Sihvonen kirjoittaa

> Dufvan soturit ovat kaukalossa kuin itsemurhapommittajia, jotka ovat valmiita uhraamaan oman etunsa joukkueen edun nimissä. (Sihvonen c, 14.)

Lätkäjätkä-Sihvonen vertaa jääkiekkoilijoita sotureihin ja siten jääkiekkoa sodankäyntiin, ja tässä sodassa rohkeat joukkueen etua ajavat itsemurhapommittajat pärjäävät. Toisaalla hän toteaa, että

> Dufva on oikea velho virittämään joukkueensa liki uskonnolliseen pelihurmokseen. Hän tuntee soturinsa ja soturit sotapäällikkönsä. (Sihvonen c, 14.)

Myös tässä lauseessa Lätkäjätkä-Sihvonen käyttää sotaan ja sodankäyntiin viittaavia termejä. Lauseista voi myös ymmärtää, että yrittämällä ja kaikkensa antamalla sekä oikeanlaisella henkisellä otteella voi pärjätä jääkiekossa hyvin. Se on melkein täysi vastakohta Johtava-Sihvosen jääkiekko on taktinen peli -retoriikalle.

3.2. Petteri Sihvonen – valmentaja

Johtava-Sihvosen roolissa Petteri Sihvonen tuo mielellään esille valmentajien aseman tärkeyden. Koska hän on itsekin jääkiekkovalmentaja, nousee esiin Jokisen (2002, 133 – 135) esiin nostamiin vakuuttamisen keinoihin liittyvä kysymys.

Ensinnäkin Jokisen mukaan etäännyttämällä omat intressinsä argumentoinnistaan voi vakuuttaa yleisönsä paremmin (2002, 133). Nähdäkseni Sihvonen toimii tismalleen päinvastoin. Jokisen mukaan omien intressien etäännyttäminen on eräänlaista pyyteettömyyttä, eli mikäli argumentin esittäjän oletetaan ajavan omaa etuaan, niin yleisön vakuuttaminen vaikeutuu. Sihvonen kuitenkin ajaa melko näkyvästi oman ammattikuntansa, valmentajien, etua. Tästä on esimerkkinä kaksi artikkelia, Kuohittujen miesten kevät (Sihvonen d) ja Käärme lumepuutarhassa (Sihvonen e).

Ensin mainitussa artikkelissa Sihvonen hyökkää jääkiekkoliiton puheenjohtajaa Kalervo Kummolaa päin valmentajien, etenkin maajoukkueen päävalmentaja Jukka Jalosen, asemaa koskien. Sihvosen mielestä *Kummola valitsi lopullisesti puolensa - -. Hän on pelaajien johtaja, ei valmentajien johtaja*. Sihvonen haluaisi, että valmentajat *lyöttäytyisivät yhteen ja laatisivat Kalervo Kummolan vastaisen julkilausuman.* Sihvosen mukaan

> ”Jäähallien käytävillä Kummolan julkea valmentajaviha on yleinen puheenaihe valmentajien kesken, mutta sen vertaa porukassa ei ole miestä, että kissa nostettaisiin avoimesti pöydälle. Valmentajat ovat ammattikuntana niin hajalle lyötyä porukkaa, ettei yhteistä rintamaa ja solidaarisuutta löydy. Kukin kärsii nahoissaan ja luo ympärilleen jonkinmoista tukiverkkoa henkensä pitimiksi”. (Sihvonen d, 15)

Sihvonen siis kritisoi paitsi esimiehiä, myös valmentajia. Hän osaa olla itsekriittinen valmentajien ammatillisen aktiivisuuden suhteen ja haluaa heiltäkin toimia. Pääpaino on kuitenkin valmentajien puolella pysymisessä.

> Jukka Jalosen valmennustiimi vei leijonat kaikkien aikojen kovimmassa jääkiekkoturnauksessa - - pronssille
>
> Se, että olympialaisten pronssikaan ei riittänyt valmennusjohdolta riittäväksi näytöksi, on käsittämätön asia. (Sihvonen d, 15)

Aiemmin mainitsemallani suoraviivaisella argumentoinnilla Sihvonen löytää ratkaisunkin.

> Leijonien päävalmentajalla on aina niskassaan valtavat paineet. On kohtuutonta, että Kummola omalla puoskaroinnillaan lisää näitä paineita. Jos Kummola olisi tehtäviensä tasalla, hän olisi luonut ilmapiirin, jossa päävalmentajan olisi optimaalisinta toimia. (Sihvonen d, 15).

Sihvosen retoriikan mukaan Suomen jääkiekkomaajoukkue saa parhaan mahdollisen tuloksen, jos se saa esimiehiltään tukea ja toimivan työympäristön. Ja koska Kummola ei sitä anna, niin koko suomalainen jääkiekko tulee siitä kärsimään. Tässä artikkelissa Sihvonen käyttää Lätkäjätkä-Sihvosen kikkoja, selviä vastakkaisia rooleja, aiheen lievää yksinkertaistamista ja ilmapiirin sekä tuen korostamista pelitaktisten ulottuvuuksien sijaan.

Toinen artikkeli, jossa Sihvonen hyvin näkyvästi puolustaa valmentajien ammattikuntaa, on Käärme lumepuutarhassa (Sihvonen e). Siinä Sihvonen leimaa jälleen valmentajien esimiehen, tällä kertaa jääkiekkoseura Jokereiden toimitusjohtaja Jarmo Kekäläisen. Sihvonen tiivistää tilanteen jo artikkelin alkupäässä.

> En haluaisi olla päävalmentaja Hannu Jortikan housuissa. Luvassa on koleudessaan vähintäänkin mielenkiintoinen kausi Jokereissa. Resursseja ja rahaa on käytössä enemmän kuin kenelläkään valmentajalla koskaan ja missään suomalaisen sarjajääkiekkoilun historiassa. Silti asiat ovat poissa tolaltaan. Jortikan esimiehenä teutaroi mies, joka ei ole valmentanut jääkiekkoa pätkääkään. (Sihvonen e, 8.)

Sihvosen mukaan Jortikka on siis valmentajana lähes täydellisessä asemassa, lukuunottamatta esimiestään. Tässä artikkelissa Sihvonen puolustaa valmentajakuntaa pääosin pelitaktiikan kautta Johtava-Sihvosen tyyliin. Ensinnäkin Jokereiden pitäisi panostaa siihen, että joukkue sopii päävalmentajan pelitaktiikkaan, Sihvosen sanoin

> millaisia pelaajia tarvitsee pelitavan puolesta Jokereiden Jortikka? Tietääkö Kekäläinen sen? - - Pelkään pahoin, että Kekäläinen ei paljoa piittaa siitä, mitä Jortikka ja jortikkalainen pelitapa tarvitsevat. (Sihvonen e, 11.)

Sihvonen menee päätelmissään jopa niin pitkälle, että hän kyseenalaistaa yleensäkin toimitusjohtajan roolin jääkiekossa: *päävalmentaja on akuutisti aina toimitusjohtajaa tärkeämpi henkilö organisaatiossa*.

Kekäläisen valmentamattomuuden korostaminen toistuu läpi tekstin. Toisto ja tautologia ovatkin eräitä Jokisen (2002, 154) esiin nostamia vakuuttamisen retorisia keinoja. Artikkelissa valmentamattomuuteen viitataan suorasti tai epäsuorasti kuusi kertaa, esimerkiksi viittaamalla siihen suoraan *Kekäläinen - - veti päivääkään valmentamatta valmentajan valekaavun ylleen* tai kiertäen *Kekäläisen ote jääkiekkoon muistuttaa liikaa niitä taviksille suunnattuja manageripelejä*.

Artikkelissa löytyy myös Lätkäjätkä-Sihvosen piirteitä. Kielenkäyttö on välillä mahtipontista, kuten *jääkiekkoristiretki*, *kukkopoika* ja ”*yövelin kirves heilahtaa*. Välillä Sihvonen hyökkää jopa Kekäläisen persoonaa kohtaan, kuten toteamalla *aivan kuin Jarmo Kekäläinen olisi rakastunut pelaajaansa Ben Eavesiin* tai kysymällä *oliko Kekäläinen liian suoraviivainen pyrkyri jopa kaikkien pyrkyrikulttuurien emämantereella Pohjois-Amerikassa*. Argumentoinnin pääpaino on nähdäkseni kuitenkin pelitaktisen puolten, kuten päävalmentajan ja pelaajamateriaalin, pohtimisella.

3.3. Petteri Sihvonen – suomalaisen jääkiekon totuuden torvi

Petteri Sihvonen pyrkii kaksoisroolillaan puolustamaan suomalaista jääkiekkoa mahdollisimman kattavasti – sekä suomalaisen pelitavan analyyttisena johtotähtenä että jääkiekon etua rakkaudella ajavana totuuden torvena. Totuuden torvi -rooli näkyy artikkelissa Vuosikymmenen kyseenalaiset kasvot , jossa Sihvonen kertaa omasta norsunluutornistaan 2000-luvun alun suomalaisen jääkiekon merkittäviä teemoja, mikä on onnistunut ja mikä epäonnistunut.

Puolustaessaan suomalaista jääkiekkoa Sihvonen käyttää lähes yksinomaan Lätkäjätkä-rooliaan. Artikkelissa Vuosikymmenen kyseenalaiset kasvot (Sihvo-

nen a) Sihvonen jakoi suomalaisen jääkiekon neljään kategoriaan, joita hän käy jutussa läpi. Kategoriat ovat jääkiekon SM-liiga, Suomen jääkiekkoilun toiseksi korkein sarjataso Mestis, maajoukkue sekä juniorijääkiekkoilu. Jokainen kategoria on lätkäjätkäsihvosmaiseen tyyliin vahvasti henkilöity joko yhteen seuraan tai henkilöön.

SM-liigaosassa keskiössä on seura, Oulun Kärpät, joka on niittänyt eniten menestystä 2000-luvulla. Kärppiä, eli *Puolen Suomen Joukkuetta* Sihvonen nimittää jopa *ilmiöksi*, *mahtiseuraksi* ja *siunaukseksi*, joka on esimerkki kaikille SM-liigan joukkueille. Sihvonen nostaa esiin mielestään hyviä piirteitä: Kärpät tekee ratkaisut *urheilupää edellä*, seuran *ydintuote on kunnossa*, Kärpillä on selvä *strategia* ja valmentajina ja muualla joukkueen johdossa on *viimeisen päälle ammattimiehiä*. Toisaalta Sihvonen myös vertaa Kärppiä Etelä-Suomen suuriin joukkueisiin, Jokereihin ja HIFK:hon, joilla ei ole varaa *leikitellä* menestyksen suhteen.

Mestis-sarjan Sihvonen henkilöi Juhani Tammiseen, jota hän on kehunut vuosia. Sihvonen käyttää Tammisesta yleisesti tunnettua lempinimeä *Aurinkokuningas* ja aloittaa koko Mestistä koskevan osansa raamatullisella lauseella *Katsokaa häneen nyt, sillä hänen jälkeensä tulee vedenpaisumus*. Sihvonen vertaa Tammista muihin suomalaisiin jääkiekkoihmisiin. Sihvosen mukaan Tamminen on *ilmiöntekijä*, johon *pienisieluisten ihmisten raivonpurkaukset ja pahansuopaisuus kohdistuvat*. Sihvonen nostaa esille Tammisen positiiviset saavutukset, kuten sen, että 2000-luvun Mestis *olisi ollut paljon vähäpätöisempi valtakunnallinen kakkostason palloilusarja*. Sihvosen mukaan Tamminen on myös *tehnyt väsymättä ja vaivojaan säästämättä kabinettityötä* ja nostanut joukkueensa Sportin liigakarsintoihin, jossa se *jäi maalin päähän liiganoususta*. Toisaalta jääkiekkoa seuraavien piirissä on yleisesti tiedossa Juhani Tammisen melko hankalaksi väitetty luonne, jonka kerrotaan lähes tuhonneen kokonaisia seuroja. Tästä Sihvonen kuitenkin vaikenee.

Myös maajoukkuetta käsittelevässä osiossa Sihvonen nostaa esiin oman suosikkinsa, entisen maajoukkueen päävalmentajan Raimo Summasen. Summasta käsittelevässä osiossa Sihvonen rakentaa lätkäjätkäsihvosmaisesti draaman

kaaren: ensin *90-lukulainen pelitapamme tuli tiensä päähän*, sitten *Kalervo Kummola teki nerokkaan vedon* ja palkkasi *Leijonien peräsimeen nuoren, tulisieluisen Raimo Summasen*, jonka oli *tuotava muutos suomalaiseen jääkiekkoiluun sen rakenteita myöten*. Summanen *onnistui tehtävässään hämmästyttävällä vauhdilla*, mistä johtuen *Leijonat palasi kansainvälisen jääkiekkoilun terävimmälle huipulle*. Sitten *Summanen törmäsi voimakkaan persoonansa voimalla päin heikkoja rakenteita*, jolloin *Kummola joutui erottamaan lempisuojattinsa*, koska kuunteli *lakeijoitaan*.

Sihvonen ei myöskään säästele ylistyssanoja Summasen kohdalla. *Visionääri ja toteuttaja* Summanen johti maajoukkueen menestykseen, loi suomalaista pelitapaa ja *Summasen toiminnasta kummunneet pelitapakeskustelut ovat johtaneet pelikirjojen kehittymiseen ja nyanssien hioutumiseen*. Näillä saavutuksilla on Sihvosen mukaan *täysin kiistatonta, että Summanen on merkittävin 2000-luvulla operoinut jääkiekkovalmentajamme.* Summanen on myös *voimakas persoona*, eikä missään nimessä esimerkiksi hankala luonne.

Toisaalta Sihvosen yleisönä on tässä artikkelissa osittain myös Johtava-Sihvosen erityisyleisö, joka on seurannut Sihvosen tekstejä aiemminkin. Esimerkiksi viittaukset Summasen valmentajahistoriaan avautuvat parhaiten, jos on seurannut Sihvosen aiheesta käymää keskustelua 2000-luvun alkupäässä.

Viimeisenä Sihvonen käsittelee Vuosituhannen kyseenalaiset kasvot -artikkelissa juniorijääkiekkoilua. Jälleen hän ottaa esille Johtava-Sihvosen universaaliyleisölle tutun aiheen, Nuoren Suomen, mutta käsittelee sitä myös Lätkäjätkä-Sihvosen tyyliin. Jo otsikossa Sihvonen ottaa puolustavan kannan, sillä otsikko on *Piikkinä lajin lihassa*. *Laji*, jääkiekko, kärsii siis Nuoresta Suomesta. Nuori Suomi on juniorijääkiekkoilua koskeva hanke, joka pyrkii tasapäistämään junioreita ”kaikki pelaa”-sloganilla. Sihvosen mukaan tämä on *sellaista puuhastelua, ettei siitä ole enää huippu-urheilun pohjaksi*. Sihvonen nimittää Lätkäjätkä-Sihvosen värikkääseen tyyliin Nuorta Suomea jopa *syöväksi*. *Tauti tiedetään, mutta sädehoidoista kieltäydytään*. Toisin sanoen Sihvonen pitää Nuorta Suomea Suomen jääkiekkoilun ja huippu-urheilun tappavana instituutiona. Myös muista artikkeleista tuttu sana *kastroi* on käytössä kuvaamaan Nuoren

Suomen suomalaiselle jääkiekkoilulle tekemää tuhoa. Vahva kontrastien luominen on tässäkin osiossa suuressa roolissa. Sihvonen rinnastaa jääkiekkovalmentajat nykyisin juniorijoukkueiden päätökset tekeviin vanhempainkokouksiin. Jääkiekkovalmentajat ovat Sihvosen mukaan *ammattilaisia*, kun taas päätöksistä vastaavat *eivät ymmärrä urheilusta ja jääkiekosta edes auttavalla tasolla*. Syylliseksi Sihvonen henkilöittää kaksi tahoa: Eero Lehden, joka perusti Nuori Suomi -liikkeen ja Suomen Jääkiekkoliiton, jonka

> kyvyttömyys keskustella saati harrastaa itsetutkiskelua johtivat 2000-luvun alun mittaan siihen, että liiton virkamiehet ovat enemmän puolustaneet Nuorta Suomea. (Sihvonen a, 25.)

4 YHTEENVETOA JA POHDINTAA

Jokaisella journalistisella tekstillä on jokin tarkoitus. Lähdin tutkimaan sitä, kuinka hyvin toimittaja voi ohjailla lukijaa sitä tarkoitusta kohti. Entä voiko kirjoittaessa omaksua tietyn roolin riippuen siitä, kenelle kirjoittaa?

Valitsin tutkimuksessani avuksi oikean armeijan retoriikan ja vakuuttamisen keinojen tutkijoita Aristoteleesta Perelmaniin ja Jokiseen, mutta rajasin lopulta apujoukkoni muutamaan. Löysin tutkimusaineistosta melko nopeasti Petteri Sihvosen kahtiajakautuneen mediapersoonan, ja nostin sen tutkielmani kärjeksi.

Löysin tutkielmassani Petteri Sihvoselle kaksi roolia, joissa hän hyödyntää eri vaikuttamisen keinoja ja joissa hän käsittelee eri teemoja. Kahden roolin ylläpitäminen on mielestäni fiksu veto Sihvoselta. Jääkiekkoa seuraava yleisö on hyvin laaja, ja siksi yleisön ääripäät ovat kiinnostuneita eri asioista. Toinen ääripää yleisöstä on kiinnostunut pelin taktisesta puolesta eli siitä, voiko jääkiekon taktisilla elementeillä esimerkiksi kompensoida huonompaa pelaajamateriaalia tai voiko vastustajan taktiikkaan vastata erilaisilla peliteorioilla. Tämä on kenties Sihvosen se tunnetumpi rooli, Johtava Analyytikko eli tutkielmassani Johtava-Sihvonen. Johtava-Sihvosen havaitsin pilkkovan pelin taktiset osa-alueet hyvin tarkkaan ja analysoivan niitä kiihkottomasti, lähes tieteellisellä tarkkuudella. Pelin ulkopuolisilla asioilla ei Johtava-Sihvoselle ole niin suurta merkitystä, vaan itse peli ratkaisee. Johtava-Sihvonen on myös itse ollut valmentaja, mistä syystä valmentajien ammattikunnan ja valmentajien roolin puolustaminen nousi Johtava-Sihvosen yhdeksi pääteemoista.

Sihvosen toinen, vähemmän tunnettu, mutta useammin käytössä oleva rooli on peliin intohimoisesti suhtautuva lätkäjätkä, eli tutkielmassani Lätkäjätkä-Sihvonen. Lätkäjätkä-Sihvonen suhtautuu peliin enemmän tunteella ja käsittelee myös pelin ulkopuolisia asioita, kuten joukkueiden pelaajien, valmentajien ja Jääkiekkoliiton suhteita. Lätkäjätkä-Sihvonen pyrkii vaikuttamaan laajempaan yleisöön kuin Johtava-Sihvonen, sillä hän suuntaa tekstinsä universaaliyleisölle, eli käytännössä kaikille suomalaisesta jääkiekosta kiinnostuneille. Lätkäjätkä-

Sihvonen käyttää jopa dramaattista kieltä, kärjistää tilanteet melkein mustavalkoisiksi ja ottaa huomioon esimerkiksi tunne- ja tahtotilojen merkityksen pelissä. Lätkäjätkä-Sihvonen pyrkii profiloitumaan eräänlaiseksi jääkiekon puolustajaksi tai totuuden torveksi, ja hänen teksteissään mennään usein suomalaisen jääkiekkoilun etu edellä.

Vain yksi asia jäi vaivaamaan. Käyttääkö Petteri Sihvonen keinoja tiedostaen vai tiedostamattaan? Mikäli kahden roolin Sihvonen on suunniteltu kuvio, niin nostan hänelle hattuani. Se on nimittäin nerokas strategia.

LÄHTEET

Aristoteles 2000. Aristoteles IX. Retoriikka. Runousoppi. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Jokinen, Arja 2002. Vakuuttavan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi, Suoninen, Eero (toim.) Diskurssianalyysi liikkeessä. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus.

Koistinen, Mikko 2003. Pelkkä taloutta Retoriikka journalismin tutkimuksessa. Teoksessa Kantola, Anu, Moring, Inka ja Väliverronen, Esa (toim.) Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan. 3. painos. Helsinki: Palmenia-kustannus.

Perelman, Chaïm 2007. Retoriikan valtakunta. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus.

Summa, Hilkka 1996. Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaan. Teoksessa Palonen, Kari & Summa, Hilkka (toim.) Pelkkää retoriikkaa. Tampere: Vastapaino.

Jatkoaika.com 2010, hakupäivä 20.11.2010,
http://keskustelu.jatkoaika.com/showthread.php?t=37849&page=4 .

LIITE 1

Aineisto

Sihvonen, P. a Vuosikymmenen kyseenalaiset kasvot. Urheilulehti 113 (1), 22-25.

Sihvonen, P. b Punakaarti. Urheilulehti 113 (9), 70-73.

Sihvonen, P. c. Näin kaatuu mestari. Urheilulehti 113 (15), 12-15,

Sihvonen, P. d. Kuohittujen miesten kevät. Urheilulehti 113 (18), 12-17.

Sihvonen, P. e. Käärme lumepuutarhassa. Urheilulehti 113 (28), 4-11.